

**PODPORNE AKTIVNOSTI ZA IZVEDBO
EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI 2024**

ZAKLJUČNO POROČILO

Podatki o nalogi

Naloga: Podporne aktivnosti za izvedbo Evropskega tedna mobilnosti 2024

Faza: 2. faza in zaključno poročilo

Naročnik: Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Izvajalec: UIRS – Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Odgovorni vodja: Mojca Balant

Številka naloge: 24023

Številka pogodbe: 2570-24-620000

Datum izdelave: november 2024

Kazalo

Uvod	1
Pregled izvedenih pogodbenih aktivnosti	2
1. Celostna grafična podoba in vodilna tema.....	4
2. Komuniciranje z javnostmi in spletna stran ETM	11
3. Radijski kviz.....	12
4. Promocijsko gradivo	13
5. Podpora občinam	14
6. Vsebine za javni razpis in javni poziv	15
7. Pregledno poročilo o izvedbi vseh ETM	16
8. Analiza izvedbe ETM 2024.....	18
9. Priznanja udeležencem ETM	22
10. Odziv kampanje v medijih	23

Uvod

Poročilo predstavlja izvedene aktivnosti in dosežke naloge »Podporne aktivnosti za izvedbo Evropskega tedna mobilnosti 2024« za obdobje druge pogodbene faze (26. maj – 21. november 2024) po pogodbi št. 2570-24-620000. Sestavljeno je iz sinteznega pregleda vseh izvedenih aktivnosti ter poročil in prilog o izvedbi posameznih pogodbenih aktivnosti.

Aktivnosti v zvezi z Evropskim tednom mobilnosti (v nadaljevanju ETM) izvajajo udeležene občine (občasno tudi šole, društva, javna in zasebna podjetja ter druge nevladne organizacije), koordinira pa jih Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (v nadaljevanju MOPE). MOPE ima tudi vlogo povezovalca s krovno organizatorko pobude, Evropsko komisijo (v nadaljevanju EK), je spodbujevalec sodelovanja novih občin, je ključni izvajalec aktivnosti na nacionalni ravni ter vzpostavlja koordinacijo aktivnosti na regionalni ravni.

Namen izvajanja ETM v Sloveniji je spodbuditi občinske uprave k uvajanju rednih promocijskih aktivnosti in trajnih ukrepov na področju prometa z namenom zmanjšanja pogostosti uporabe avtomobila ter izboljšanja pogojev za uporabo aktivne mobilnosti in javnega prevoza.

Pogodbeni izvajalec aktivnosti je Urbanistični inštitut Republike Slovenije (v nadaljevanju UIRS).

Priloge k poročilu so podane v digitalni obliki. Vsebinski del prve faze je v prilogi 0 (naziv datoteke ETM2024_0_fazno porocilo_koncno), druge priloge so oštevilčene skladno s številko poglavja, ki odgovarja številčenju pogodbenih obveznosti.

Pregled izvedenih pogodbenih aktivnosti

V nadaljevanju so navedene pogodbene obveznosti prve in druge faze projekta (1. marec – 21. november 2024). Uspešnost izvedbe je podana v preglednici:

Pogodbene obveznosti in posamezne naloge	Faza	Status
1. Prilagoditev elementov celostne podobe organizatorja kampanje na mednarodni ravni		
Izdelana celostna grafična podoba z izborom nacionalne barve in smiselno prevedena vodilna tema.	1. in 2.	Izvedeno
2. Priprava vsebin za komuniciranje z javnostmi in za objavo na spletni strani ETM v okviru Slovenske platforme za trajnostno mobilnost		
Priprava prvega sporočila za javnost (PR1) – v času Nacionalne konference o CPN; dodatno so bile vsebine pripravljene in vključene tudi v PR konference.	1.	Izvedeno
Priprava besedil za objavo na spletni strani ETM – uvodna ETM stran, predstavitev teme ETM 2024, pregled aktualnosti vsebin na ETM www.	1.	Izvedeno
Priprava petih vsebinskih in grafičnih izhodišč za oblikovanje komunikacijskih sporočil (»grafičnih kartic«), katerih končno izvedbo je prevzela PR služba MOPE.	1.	Izvedeno
Priprava drugega sporočila za javnost (PR2) – pred pričetkom ETM, na željo naročnika se je obvestilo oblikovalo kot nagovor ministra.	2.	Izvedeno
Priprava tretjega sporočila za javnost (PR3) – ob zaključnem dogodku ETM v Velenju.	2.	Izvedeno
Priprava povzetka izvajanja koordinacije ETM na nacionalni ravni ter učinkovitost in uspešnost akcije za NoviČnik MOPE.	2.	Izvedeno
3. Izvedba radijskega kviza o ETM v jutranjem programu		
Priprava enajstih tematskih vprašanj in organizacija izvedbe radijskega kviza ter zagotovitev nagrad.	2.	Izvedeno
4. Tisk in distribucija promocijskega gradiva za sodelujoče občine		
Priprava podobe in vsebine plakatov.	1. in 2.	Izvedeno
Na podlagi pridobljenih prevodov izdelana dvojezična gradiva celostne podobe (v italijanščini, madžarščini in nemščini) – poleg plakatov dodatno tudi drugi grafični elementi, ki vsebujejo napise.	2.	Izvedeno
Organizacija tiska plakatov in izdelave balonov ter distribucija promocijskega gradiva.	2.	Izvedeno

Pogodbene obveznosti in posamezne naloge	Faza	Status
5. Sodelovanje in podpora občinam za izvedbo ETM 2024		
Organizacija in priprava vsebin za uvodni dogodek – priprava vsebin za delavnico.	1.	Izvedeno
Sodelovanje na uvodnem dogodku – izvedba delavnice ter izdelava sinteznega poročila v okviru 8. Nacionalne konference o CPN 21. 3. 2024 v Laškem.	1.	Izvedeno
Organizacija in priprava vsebin za zaključni dogodek.	2.	Izvedeno
Sodelovanje na zaključnem dogodku in podpora izvedbi zaključnega dogodka – priprava programa, usmeritve predavateljem in moderatorjem razprav, vsebinski zaključki, druge organizacijske aktivnosti za zaključni dogodek v Velenju, 6. 11. 2024.	2.	Izvedeno
Registracija občin na EU spletni strani ETM – priprava navodil, preverjanje registracij, podpora občinam, registriranje občin oz. vnos popravkov.	2.	Izvedeno
6. Pomoč pri prenovi vsebin in ukrepov za Javni razpis ETM in Javni poziv za Mobilnostne akcije		
Predlogi za prenovu in prilagoditve vsebin v dokumentaciji za javni razpis (JR) ETM 2024.	1. in 2.	Izvedeno
Priprava vsebin, meril in pogojev za javni poziv za Mobilnostne akcije (JP MA) 2025.	2.	Izvedeno
7. Dopolnitev preglednega poročila o izvedbah preteklih ETM		
Pregledno poročilo o izvedbah preteklih ETM.	2.	Izvedeno
8. Analiza izvedbe ETM 2024 ter sintezno poročilo		
Celovita prenova in optimizacija anketnega vprašalnika.	2.	Izvedeno
Izdelava analize izvedbe ETM in priprava sinteznega poročila ter priporočil za ETM 2025.	2.	Izvedeno
Pregled rezultatov ankete in izbor najbolj aktivnih občin.	2.	Izvedeno
Priprava predlogov destinacij in vsebin za strokovne ekskurzije.	2.	Izvedeno
9. Priznanja udeležencem ETM		
Izdelana prenovljena oblikovna podoba priznanja za občine (dodatno).	2.	Izvedeno
Izdelana podoba priznanja za mobilnostne akcije (dodatno).	2.	Izvedeno
Izdelava in distribucija priznanj sodelujočim ter najbolj aktivnim občinam.	2.	Izvedeno
Prenova koncepta nagrajevanja najbolj aktivnih občin.	2.	Izvedeno
10. Spremljanje odziva kampanje ETM v medijih		
V dogovoru z naročnikom se »kliping« pridobi s strani PR službe MOPE.	2.	Izvedeno

Zapisali: Mojca Balant in Albina Judnič

12. novembra 2024, posodobljeno 21. novembra 2024

1. Celostna grafična podoba in vodilna tema

V okviru celostne grafične podobe ETM 2024 so bili pripravljene in so predstavljeni v nadaljevanju:

- pristopna listina,
- slogan in vodilna tema 2024,
- logotip ETM 2024,
- podpis za elektronska sporočila,
- pasica za Facebook,
- spletna pasica v dveh različicah,
- plakat v dveh različicah (s prostorom za program in s ključnimi sporočili),
- dvojezična elektronska gradiva (FB, e-podpis, 2x spletna pasica),
- dvojezični plakati (s prostorom za program in s ključnimi sporočili).

Gradiva so dodana tudi v digitalni obliki v **prilogah**: datoteke in mapa z imeni ETM2024_1_*

Pristopna listina za sodelujoče občine:

LISTINA 2024

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

Trajnostno povezani.

16. – 22. september

Spodaj podpisani/a izjavljam, da se bomo pridružili **Evropskemu tednu mobilnosti** z začetkom v ponedeljek, 16. septembra in zaključkom v nedeljo, 22. septembra 2024 z izvedbo naslednjih aktivnosti (obkrožite vašo izbiro):

- Organizacija tedna aktivnosti ob upoštevanju teme za leto 2024.
- Izvedba vsaj enega trajnega ukrepa, ki prispeva k spremembam potovalnih navad (z osebnega avtomobila na trajnostno mobilnost).
 - Kjer je možno, mora biti vsaj en od teh ukrepov trajna transformacija cestnega prostora za pešce, kolesarje ali javni potniški promet (npr. zaprtje ceste, širši pločniki, uvedba novih avtobusnih linij, nova shema za umirjanje prometa, znižanje hitrosti v cestnem prometu).
- Organizacija dneva brez avtomobila, kar pomeni ureditev enega ali več območij, ki so rezervirana izključno za pešce, kolesarje in javni transport za vsaj en dan (to je od ene ure pred do ene ure po običajnem delavniku).
 - Dan brez avtomobila se tradicionalno izvaja 22. septembra, na zadnji dan ETM.

Župan/ja občine
(ime občine)

.....
(ime in priimek županje/župana)

.....
(lastnoročni podpis in žig občine)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Evropska unija
Evropski svet

Slogan ostaja tudi letošnje leto enak in je vključen v celotno grafično podobo na enak način kot prejšnje leto. Vodilna tema se komunicira v okviru besedila tematske spletne strani ETM in v okviru ključnih sporočil, ki so vključena na plakatih.

Slogan ETM 2024 ostaja enak kot prejšnji dve leti:

Trajnostno povezani.

V letu 2024 je bila s strani Evropske komisije opredeljena vodilna tema »Shared public space«, ki je bila poslovenjena v:

Udoben javni prostor – za vse.

Logotip ETM 2024:



Podpis za elektronska sporočila:



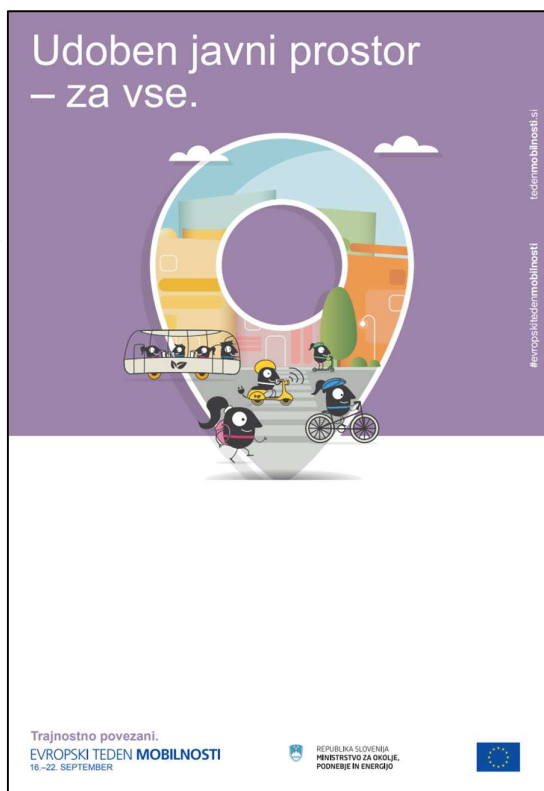
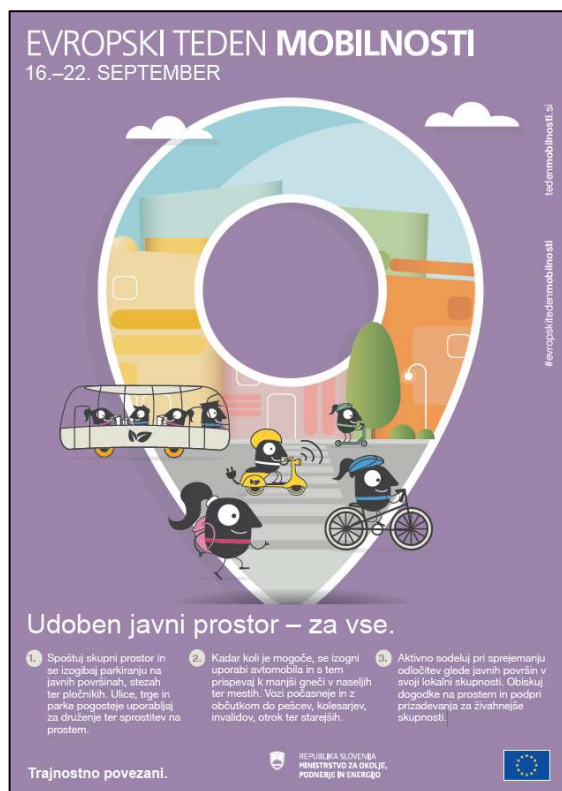
Pasica za Facebook:



Spletna pasica v dveh različicah:



Plakat s prostorom za program in plakat s ključnimi sporočili:



Dvojezična elektronska gradiva (FB, e-podpis, 2x spletna pasica) v slovensko – italijanskem jeziku:



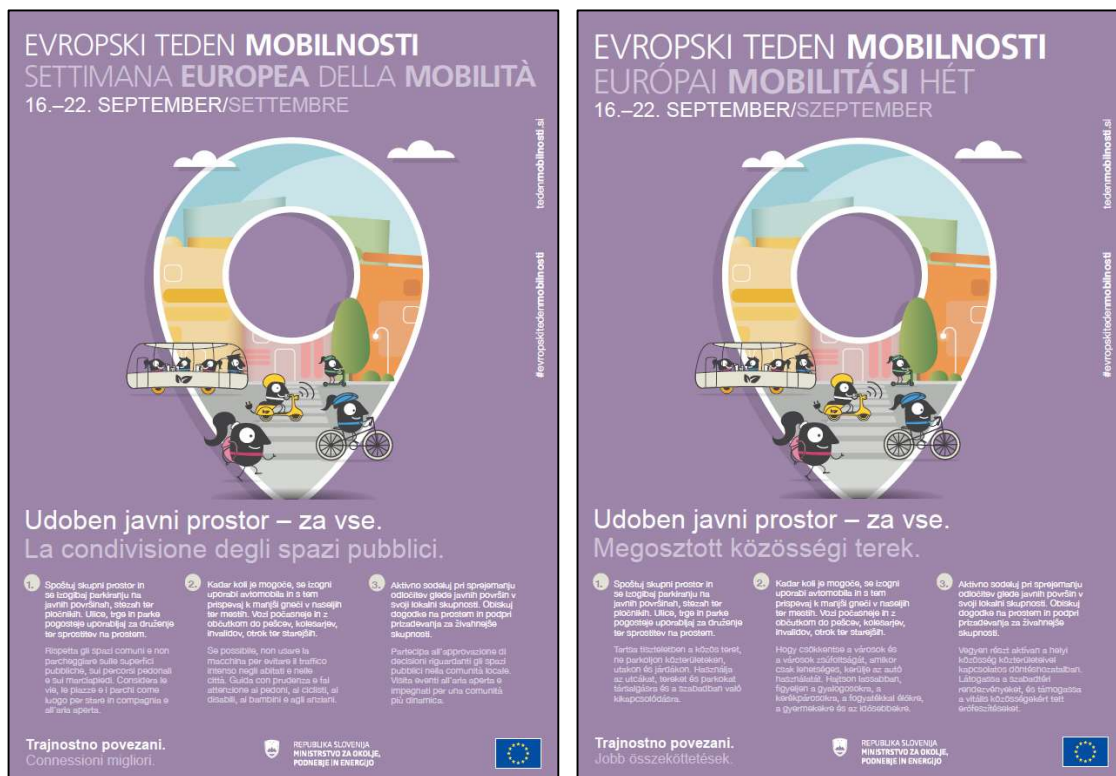
Dvojezična elektronska gradiva (FB, e-podpis, 2x spletna pasica) v slovensko – nemškem jeziku:



Dvojezična elektronska gradiva (FB, e-podpis, 2x spletna pasica) v slovensko – madžarskem jeziku:



Dvojezična plakata s ključnimi sporočili (v nemščini ni bil potreben):



Dvojezični plakati s prostorom za program:



2. Komuniciranje z javnostmi in spletna stran ETM

Priprava besedil za objavo na spletni strani ETM

Pripravljena so bila besedila za predstavitev teme ETM 2024, ki se jih delno uporabi tudi na domači strani ETM. Predstavitev temelji na izhodišču, da je potrebno občine in javnost informirati o pomenu javnega prostora za družbo in kakovost bivanja ter o raznolikih funkcijah, ki jih javni prostor ima. Pregledana je bila tudi aktualnost ostalih splošnih vsebin na spletni strani, ki ostajajo enake.

Objave in spremembe na samem spletnem mestu ureja skrbnik spletne strani SPTM.

Vsebine so **v prilogi** z imenom ETM2024_2a_www vsebine

Sporočila za javnost

Prvo sporočilo za javnost (PR1) je bilo objavljeno v času Nacionalne konference o CPN (20. marec 2024, Laško). Dodatno so bile vsebine glede ETM pripravljene in vključene v ločen PR konference.

Drugo sporočilo za javnost (PR2) je bilo objavljeno 13. septembra, nekaj dni pred pričetkom ETM. Na željo naročnika se je obvestilo tokrat pripravilo kot nagovor ministra.

Tretje sporočilo za javnost (PR3) je bilo objavljeno dan po zaključnem dogodku ETM v Velenju.

Vsebine so **v prilogah** z imeni ETM2024_2b_*

Priprava vsebinskih sporočil

Na podlagi letošnje vodilne teme je bilo pripravljeno gradivo za izdelavo petih komunikacijskih sporočil za javnost oziroma »grafičnih kartic«, katerih končno izvedbo je prevzela PR služba MOPE. Gradivo vsebuje pet tematskih poglavij, vezanih na ključna sporočila v kontekstu teme ETM 2024. Struktura posameznega poglavja je: naslov, kratek vsebinski opis, predlog za vsebinsko povezano grafiko.

Za vsebinski plakat so bila pripravljena tri tematska sporočila.

Vsebine so **v prilogah** ETM2024_2c_*

Vsebine za Novičnik MOPE

Pripravljen je bil povzetek izvajanja koordinacije ETM na nacionalni ravni z oceno učinkovitosti in uspešnosti akcije. Vsebine bodo objavljene v Novičniku MOPE.

Vsebine so **v mapi s prilogami** z imenom ETM2024_2d_za novicnik

3. Radijski kviz

Del aktivnosti za promocijo Evropskega tedna mobilnosti je bila tudi organizacija nagradnega radijskega kviza. Za njegovo izvedbo je bilo pripravljenih 11 tematskih vprašanj, za udeležence pa so bile zagotovljene kakovostne nagrade (knjige – vodniki), po dve na posamezno sodelujočo radijsko postajo:

- Veliki kolesarski vodnik; <https://sidarta.si/izdelek/gpsvk/>,
- Pravljične poti Slovenije 2; <https://sidarta.si/izdelek/pravljicne-poti-slovenije-2/>.

Sodelovanje nam je potrdilo 8 postaj. Poleg teh, ki so potrdili, je bilo vabilo poslano še drugim postajam (skupno 22), ki imajo dobro pokritost in poslušanost. Gre za komercialne radijske postaje, ki pa za izvedbo takšnega kviza v glavnem želijo finančna sredstva, vsebina in nagrade jim zgleда niso več dovolj. Pri tem je potrebno opozoriti, da bi plačana izvedba kviza bistveno preseгла sredstva, ki jih ima podpora na razpolago za izvedbo vseh pogodbenih aktivnosti.

Postaje, ki so izvedle kviz (v kolikor je znano, je naveden tudi termin izvedbe):

1. Radio Prvi, nacionalna pokritost; izvedba 21.9.zjutraj
2. Radio Koper, Jugozahodna Slovenija., izvedba 17. 9. oddaja Radijski kviz 7:30, poslali posnetek;
3. Radio Maribor, Severovzhodna Slovenija, izvedba 16.9. ob 13:10 in 20.9. ob 8:30;
4. Radio Primorski val, Goriška, izvedba 17.9. ob 9:30 in 19. 9. ob 7:00, poslali so tudi oba posnetka;
5. Radio Val 202, nacionalna pokritost, 19.9. oddaja Zelena luč, za posnetek smo zaprosili prepozno, ker posnetke, ki niso posebej arhivirani, hranijo le 14 dni;
6. Radio Univox, Jugovzhodna Slovenija, izvedba 20.9. ob 12h;
7. Radio 94, Primorsko-Notranjska, delno Gorenjska, izvedba 16.9. ob 7:40 in 19.9. ob 8:20 (poslali 2 posnetka);
8. Radio Murski val, Pomurska, Šajerska.

Geografsko gledano je bila pokrita vsa Slovenija. Za radijske postaje smo pripravili 11 različnih nagradnih vprašanj, razdeljenih v tri sklope (pobuda ETM 2024, letošnja tema »Udoben javni prostor – za vse« in zanimivosti o trajnostni mobilnosti). Za novinarje/voditelje smo pripravili tudi nabor dodatnih informacij, iz katerih so lahko črpali gradivo za pogovor s poslušalci/udeleženci. Gradivo za izvedbo radijskega kviza je vključevalo tudi priporočila za izvedbo kviza.

Radijske postaje so kviz izvedle v obdobju od 16. do 22. septembra 2024, termine in vprašanja znotraj določenega okvirja so izvajalci kviza izbrali sami.

Podeljenih je bilo skupno 14 nagrad, kar je bilo v okviru načrtovanega. Nagrajencem je bila skupaj s knjižno nagrado poslana tudi zahvala.

V prilogah so podani:

- dopis z vabilom k sodelovanju v kvizu za radijske postaje (datoteka ETM2024_3a_*),
- gradivo za izvedbo radijskega kviza (datoteka ETM2024_3b_*) ter
- zahvala udeležencem za sodelovanje (datoteka ETM2024_3c_*).

4. Promocijsko gradivo

Za ETM 2024 smo v skladu s celotno grafično podobo, ki jo je v izhodišču zasnovala Evropska komisija, pripravili oblikovno zasnovo promocijskih gradiv. Pripravljeni sta bili dve verziji in velikosti plakatov ter biorazgradljivi baloni. Eden od plakatov vsebuje komunikacijska sporočila o vodilni letni temi, na drugem pa je puščen prostor za program posameznega izvajalca aktivnosti ETM. Za obmejna območja, kjer je zahtevana dvojezičnost, so bila letos prvič pripravljena digitalna grafična gradiva: obe vrsti plakatov in naslednje aplikacije: FB pasica, elektronski podpis, dve spletni pasici).

Vsa gradiva razen balonov so prikazana v poglavju 1 in pripadajočih prilogah.

Podoba balonov, ki so bili letos izdelani v osveženi barvni kombinaciji, je prikazana spodaj in tudi dodana v prilogi ETM2024_4_baloni barve.



Za namen distribucije promocijskih gradiv (plakatov in balonov) smo spomladi 2024 izvedli spletno anketo, v kateri smo lokalne in regionalne koordinatorje v ETM sodelujočih občin vprašali, koliko katerih plakatov potrebujejo ter če potrebujejo balone. Nato smo jim glede na sporočene podatke in količine, ki jih je bilo mogoče izdelati skladno z razpoložljivimi sredstvi, po pošti posredovali promocijsko gradivo. Promocijsko gradivo je bilo razposlano v drugi polovici avgusta 2024.

Priporočila za uporabo promocijskih gradiv ostajajo enaka kot prejšnja leta. Dostopna so na spletni strani ETM. Povezava:

https://www.tedenmobilnosti.si/application/files/2116/8613/8773/Priporocila_za_uporabo_promocijskih_gradiv.pdf.

Občinam je bilo razdeljenih in po pošti poslanih skupaj:

- 1472 splošnih plakatov (dimenzije 50 x 70 cm),
- 771 plakatov s prostorom za program (dimenzije 70 x 100 cm) in
- 5970 biorazgradljivih balonov.

5. Podpora občinam

Uvodni dogodek ETM 2024

Izvedeno je bilo sodelovanje pri organizaciji dogodka ter izdelane vsebine na temo ETM za uvodni dogodek – za vabilo, program, delavnico in poročilo. Poleg same delavnice je bila tematska navezava (na zapore prometnih površin) narejena tudi v okviru plenarne predstavitve »Umirjanje prometa v naseljih«, ki jo je izvedla Mojca Balant z UIRS. ETM je bil omenjen tudi v sporočilu za javnost glede konference (ločeno pa je bil objavljen še PR1 iz poglavja 2).

Podrobni opis in vsebine so podani v poročilu prve faze, ki se nahaja **v prilogi** z imenom ETM2024_0_vmesno porocilo koncno.

Predstavitev in zaključki delavnice ter poročilo o konferenci so dodani **v mapi s prilogami** z imenom ETM2024_5a_uvodni dogodek.

Zaključni dogodek ETM 2024

Izvedeno je bilo sodelovanje pri organizaciji, pripravi vsebin in izvedbi zaključnega dogodka v Velenju, 6. 11. 2024. Aktivnosti so obsegale pripravo programa, komuniciranje z zunanjim predavateljem, pripravo utemeljitve nagrajenih občin (glej poglavje 9), pripravo in komuniciranje usmeritev predavateljem (glede vsebin in predloge PPT) in moderatorjem razprav (glede vprašanj in tem za razpravo), pripravo prijavnice in zbiranje prijav, sodelovanje na dogodku, zbiranje rezultatov razprav po skupinah in druge organizacijske aktivnosti (priznanja, nagrade).

Gradiva so dodana **v mapi s prilogami** z imenom ETM2024_5b_zakljucni dogodek.

Registracija občin na EU spletni strani ETM

Za registracijo občin na EU spletni strani ETM so bila pripravljena prenovljena navodila, tekom leta in trajanja ETM pa so bile redno preverjane registracije in nudena podpora občinam in MOPE na tem področju – v smislu dajanja dodatnih navodil, registriranja občin, vnosa in popravljanja podatkov.

Navodila so dodana **v prilogi** z imenom ETM2024_5c*

6. Vsebine za javni razpis in javni poziv

Vsebine za javni razpis – ETM

Predlogi za prenovu in prilagoditve vsebin v dokumentaciji za javni razpis (JR) ETM 2024 so podani v obliki vidnih popravkov (sledi spremembam) in komentarjev. Dodani so **v mapi s prilogami** z imenom: ETM2024_6_javni razpis in poziv

Vsebine za javni poziv – Mobilnostne akcije

Vsebine, merila in pogoji za javni poziv za Mobilnostne akcije (JP MA) 2025 so dodane **v mapi s prilogami** z imenom: ETM2024_6_javni razpis in poziv

7. Pregledno poročilo o izvedbi vseh ETM

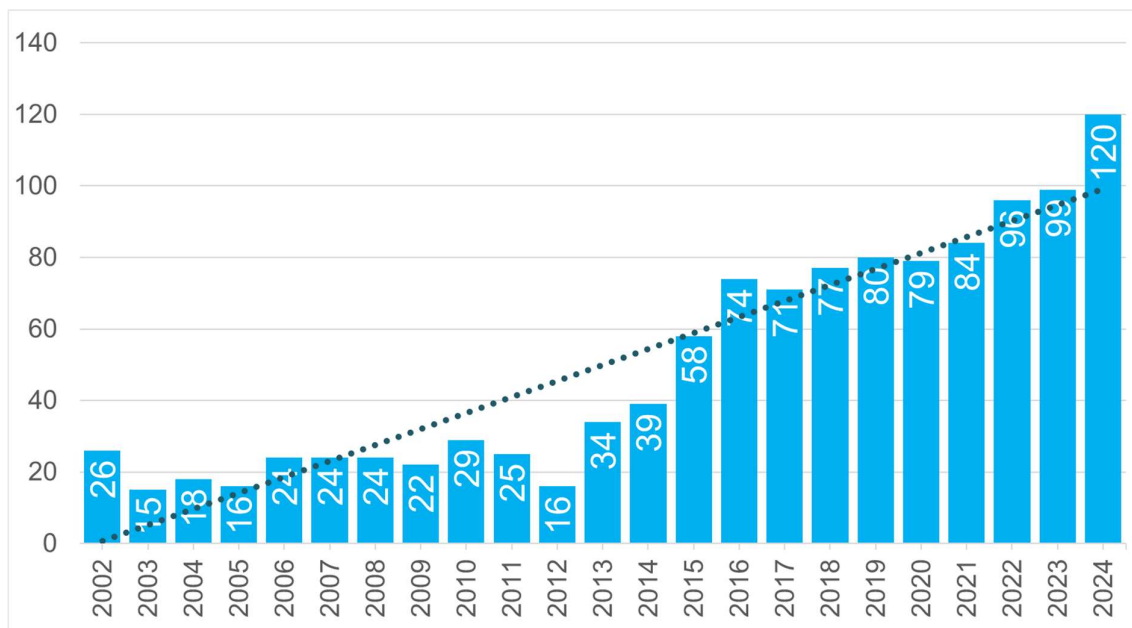
To poročilo vsebuje pregled vseh v ETM sodelujočih občin od začetka izvedbe pobude do 2024, skupaj s seznamom vsakoletnih sloganov (in tem), občin zmagovalk in občin, ki sodelujejo vsa leta.

Podatki o sodelovanju občin skozi leta so podani v **prilogi** z imenom ETM 2024_7a_*

V ETM je skozi leta sodelovalo skupno 149 slovenskih občin, povprečno število let sodelovanja je bilo v letu 2024 7,7 let. V vseh dosedanjih ETM-jih, torej triindvajsetkrat, je sodelovalo 7 občin (nekatero občino so sodelovale tudi v predhodni aktivnosti Dan brez avtomobila), 21 jih je do sedaj sodelovalo le enkrat. Občine, ki so sodelovale vsa leta, so: MO Celje, Občina Gornja Radgona, MO Koper, MO Ljubljana, MO Maribor, MO Murska Sobota in MO Nova Gorica. Prejemnica evropske ETM nagrade je še vedno zgolj Ljubljana, ki je nagrado prejela v letih 2003 in 2013.

V zadnjih osmih letih so se pobudi vsako leto pridružile vsaj štiri nove občine, ki prej še niso sodelovale, v zadnjih treh letih je ta številka še precej višja, z vrhuncem v letošnjem letu, ko je sodelovalo 13 novih občin. V letih 2022 in 2023 je bilo število sodelujočih občin tik pod 100 (98 in 99), letos pa je bila ta meja s 120 občinami krepko presežena in je prvič presegla polovico vseh občin v državi. V analizi ostaja problematično leto 2012, za katerega ne obstaja celovit pregled udeležbe.

Skupno število sodelujočih občin od leta 2002-2024:



Pregled sloganov ETM od 2002 do 2024

Leto	Slovenski slogan	Angleški slogan
2002	<i>Promocija trajnostnih načinov transporta.</i>	<i>Promoting sustainable means of transport.</i>
2003	<i>Dostopnost.</i>	<i>Accessibility.</i>
2004	<i>Varne ceste za otroke.</i>	<i>Safe streets for children.</i>
2005	<i>Drugače na pot!</i>	<i>Clever commuting.</i>
2006	<i>Podnebne spremembe.</i>	<i>Climate change.</i>
2007	<i>Vesela ulica.</i>	<i>Streets for people.</i>

Leto	Slovenski slogan	Angleški slogan
2008	<i>Zadihajmo s polnimi pljuči.</i>	<i>Clean air.</i>
2009	<i>Dobra klima mojega mesta.</i>	<i>Improving city climates.</i>
2010	<i>Potuj pametneje, živi bolje.</i>	<i>Travel smarter, live better.</i>
2011	<i>Potujmo drugače.</i>	<i>Alternative mobility.</i>
2012	<i>Prava smer je gibanje!</i>	<i>Moving in the right direction.</i>
2013	<i>Vaš korak za čistejši zrak.</i>	<i>Clean air - it's your move!</i>
2014	<i>Naše ulice, naše odločitve.</i>	<i>Our streets, our choice.</i>
2015	<i>Potuj raznoliko.</i>	<i>Choose. Change. Combine.</i>
2016	<i>Pametna mobilnost za gospodarsko uspešnost.</i>	<i>Smart mobility. Strong economy.</i>
2017	<i>Združimo moči – delimo si prevoz.</i>	<i>Sharing gets you further.</i>
2018	<i>Združuj in učinkovito potuj.</i>	<i>Mix and Move!</i>
2019	<i>Gremo peš!</i>	<i>Walk with us!</i>
2020	<i>Izberi čistejši način prevoza!</i>	<i>Zero-emission mobility for all</i>
2021	<i>Živi zdravo. Potuj trajnostno.</i>	<i>Move sustainably. Stay healthy.</i>
2022-2024	<i>Trajnostno povezani.</i>	<i>Better connections.</i>

Pregled tem ETM od 2023 (slogan ostaja enak, tema pa se spreminja)

Leto	Slovenska tema	Angleška tema
2023	Varčne poti.	Save energy.
2024	Udoben javni prostor – za vse.	Shared public space.

Pregled najbolj aktivnih občin in zmagovalk ETM v Sloveniji – izbor se je pričel izvajati z letom 2013

Leto	Zmagovalka/e v Sloveniji	Najbolj aktivne občine v Sloveniji
2013	Mestna občina Nova Gorica	
2014	Mestna občina Velenje	Občina Bled, MO Novo mesto, MO Velenje
2015	Mestna občina Kranj	MO Ljubljana, MO Kranj, Ljutomer, Metlika + regije (RRA Koroška, RRA Gorenjske, RC Novo mesto, Goriška)
2016	Mestna občina Slovenj Gradec	MO Ljubljana, MO Novo mesto, MO Ptuj, MO Slovenj Gradec, Šoštanj, Krško
2017	Mestna občina Novo mesto IN Občina Krško	MO Ljubljana, MO Novo mesto, MO Nova Gorica, Krško, Sevnica, Tržič
2018	Mestna občina Koper IN Občina Polzela	MO Velenje, MO Koper, MO Maribor, Medvode, Polzela, Krško, Bohinj, Črna na Koroškem
2019	Mestna občina Maribor IN Občina Kočevje	MO NM, MO NG, Medvode, Krško, Brežice, Sevnica
2020	Mestna občina Nova Gorica IN Občina Medvode	MO NM, MO MB, MO KP, Brežice, Vipava
2021	Mestna občina Celje in Občina Semič	MO NM, MO KP, Dravograd, Puconci
2022	Občina Razkrižje, Občina Metlika, Mestna občina Ljubljana	Apače, Črna na Koroškem, Razkrižje, Črnomelj, Metlika, Miklavž na Dravskem polju, Ljubljana, Maribor, Šentjur
2023	Občina Rečica ob Savinji, Občina Tolmin, Mestna občina Velenje	/
2024	Občina Solčava, Občina Ig, Mestna občina Celje	/

8. Analiza izvedbe ETM 2024

Anketni vprašalnik in rezultati izvedbe ETM 2024

Izvedba aktivnosti v okviru ETM 2024 je bila tradicionalno analizirana s pomočjo ankete, poslane vsem udeležnim občinam (120). Poenostavitev ankete je verjetno pripomogla tudi k bolj množičnem odzivu. V lanskem letu je vprašalnik izpolnilo 40 % občin, letos pa 62 % (74). Rezultati ankete so bili osnova za izbor najbolj aktivnih občin.

Anketni vprašalnik je bil tokrat celovito posodobljen in optimiziran v smislu števila vprašanj, vsebinsko pa osredotočen na izvedene aktivnosti. Anketa je tudi tokrat postavljena v orodju 1KA.

Zajeta področja so:

- splošno (občina, koordinator),
- izvedene aktivnosti po posameznih dnevih (v času in izven ETM),
- aktivnosti kot dobra praksa,
- v času ETM izvedeni ali promovirani trajni ukrepi,
- evidenca ukrepov na podlagi pobude občanov,
- sodelovanje z regionalnim koordinatorjem (in aktivnosti na regionalni ravni),
- uporaba medijev in orodij za promocijo ETM,
- skupna sredstva za ETM,
- prijava na EU nagrado za izvedbo ETM,
- evidenca ključnih ovir in tem za prihodnjo podporo,
- druga sporočila nacionalni koordinatorji.

Vprašalnik (predogled je na voljo tudi tukaj: <https://1ka.arnes.si/a/64564f84&preview=on>) ter rezultati ankete (pregledni in po posameznih občinah) so podani v **prilogah** z imeni ETM2024_8_*

V anketi so bile občine povprašane po dejansko izvedenih aktivnostih za vsak dan tekom ETM posebej, ter posebej še za dneve pred in po ETM. Nekatere občine namreč z aktivnostmi ETM začnejo že prej ali z njimi nadaljujejo tudi po uradnem zaključku ETM. Občine so bile povprašane še po dobrih praksah spreminjanja potovalnih navad, izvedenih in promoviranih trajnih ukrepih, o ukrepih na pobudo meščanov, o sodelovanju na regionalni ravni, o promociji aktivnosti ETM, o porabi sredstev ter o temah, kjer bi želeli pomoč nacionalnega ali regionalnih koordinatorjev. Z novo anketo je bilo pridobljenih bistveno več uporabnih podatkov, saj smo izvedeli, katere aktivnosti so bile zares izvedene in ne le načrtovane (načrtovane aktivnosti občine vpišejo ob registraciji sodelovanja na evropski platformi ETM).

V ETM 2024 je sodelovalo 120 občin, kar je največ do sedaj. Po številu sodelujočih občin Slovenija na mednarodni ravni ostaja med vodilnimi – na visokem 9. mestu (od 45), po deležu sodelujočih občin pa je še bližje vrhu. V letu 2024 se je pobudi pridružilo 13 novih občin, ki so ETM izvajale prvič (Destričnik, Gorišnica, Komenda, Markovci, Odranci, Rače Fram, Rogašovci, Sežana, Solčava, Središče ob Dravi, Trzin, Veržej in Žetale).

V nadaljevanju so povzeti sintezni rezultati ankete.

Občine kot dobro prakso spodbujanja potovalnih navad absolutno največkrat izpostavljajo Pešbus in druge aktivnosti z osnovnošolci, vrtci, oziroma na splošno z mlajšimi občani, saj so mnenja, da je treba navade glede mobilnosti graditi v otroštvu, oziroma mladosti. Izvajalci aktivnosti ugotavljajo, da je pri otrocih aktivna mobilnost zelo priljubljena, hkrati pa otroci lahko pri izbiri mobilnosti vplivajo tudi na

starše. Po drugi strani so večkrat izpostavljene tudi (promocijske) aktivnosti za starejše, s čimer se poskrbi, da ti ostanejo čim dlje mobilni. S tem so povezane tudi najrazličnejše izpostavljene aktivnosti, katerih skupna točka je promocija oziroma predstavitev alternativ uporabi avtomobila. Občanom so bile tako skozi aktivnosti v okviru ETM predstavljene različne možnosti, na primer električna kolesa, Prostofer in storitev sopotništva (car sharing). Večkrat so bile izpostavljene še aktivnosti, povezane z zaporo območij (ulic, trgov, parkirišč, ipd.) za avtomobile oziroma odprtje za ljudi, saj so s tem občani spoznali potencial javnega prostora za aktivno mobilnost – hkrati so bile zapore v letošnjem letu spodbujane v smislu obeleženja letne teme ETM, ki je bila »Udoben javni prostor – za vse«. Ob tem je bila izpostavljena tudi aktivnost iskanja preprek v javnem prostoru za osebe s funkcionalnimi oviranostmi. Izpostavljene so bile tudi dobre prakse, pri katerih so izboljšali kolesarsko infrastrukturo (npr. kolesarske poti, kolesarnice, ipd.), saj so s tem občani dobili boljše razmere za kolesarjenje. V nekaj občinah so izpostavili še aktivnosti za zaposlene za spodbujanje aktivnega prihoda na delo ter servise oziroma tečaje servisiranja koles.

Med trajnimi ukrepi, ki so bili promovirani ali izvedeni v ETM 2024, izstopajo ukrepi s področja kolesarjenja. Največkrat izvedeni ukrepi so bili kolesarska stojala oziroma kolesarnice, polnilnice e-koles, točke za samostojno servisiranje koles, izboljšanje kolesarskih povezav, nadgradnja sistemov izposoje koles, izdelava poligonov za kolesa ter nakup koles ali e-koles. Med bolj zastopanimi so bili tudi ukrepi za izboljšanje pogojev za hojo, denimo izdelava ali sanacija pločnikov, pešpoti, prehodov za pešce ter postavitve klopi, ki je med občinami priljubljen trajni ukrep. Na področju javnega potniškega prometa (JPP) so občine urejale oziroma postavljale ali označevale avtobusna postajališča, posamezne občine pa so organizirale nove linije JPP ter kupile nov (električni) avtobus. Kar nekaj občin izpostavlja tudi transformacijo prometnih površin – zmanjševanje števila parkirnih mest, zaprtje površin za motorizirani promet, ureditev skupnega prometnega prostora. Nadalje je več občin izvedlo še sistem poljubi in odpelji (»kiss and ride«) ter ukrepe za umirjanje prometa.

Iz odgovorov občin je razbrati, da kar nekaj občin iz obravnavanega vzorca (okoli 13 %) ne razume, kaj so trajni ukrepi, saj so med trajnimi ukrepi našteje aktivnosti in ukrepi, ki niso trajni (denimo ozaveščanje, »spodbujanje učencev k trajnostni mobilnosti«, začasno zaprtje površin za motorizirani promet).

Ukrep(e) na podlagi pobude občanov je izvedla polovica občin. Največ teh ukrepov je s področja kolesarjenja: urejanje kolesarnic oziroma stojal za kolesa, postavitve stojal za popravilo koles in polnilnic za e-kolesa, ki so jih nekatere občine tudi kupile na pobudo občanov. Urejali so tako kolesarsko kot infrastrukturo za hojo, denimo pešpoti, pločnike in prehode za pešce. Na področju JPP je nekaj občin izvedlo ukrepe kot so urejanje postajališč, sprememba grafike mestnega JPP, povečanje frekvence voženj ter brezplačni avtobus. Več občin je zvedlo javne razprave na temo mobilnosti, zbirali so predloge občanov, dve občini pa sta v prostoru na pobudo občanov evidentirali ovire, ki jih bodo odstranili. Kar nekaj občin je izvedlo še spremembe prometnih režimov, oziroma transformacijo prometnih površin, predvsem z motivom višje prometne varnosti. S tem so ulice preuredili v enosmerne, znižali so omejitve hitrosti na nekaterih ulicah, ponekod so izvedli ukrepe za umirjanje prometa ali določene dele mesta zaprli za motorni promet.

Sodelovanje med občinami in regionalnimi koordinatorji je glede na rezultate ankete zelo šibko. Z regionalnimi koordinatorji je sodelovalo le 8 od 74 občin (manj kot 10 %), ki so sodelovale v anketi. Nobena od občin ni zelo veliko sodelovala z regionalnimi koordinatorji. Tiste, ki so, pa so sodelovale na področju priprave programa ter izvedbi aktivnosti na občinski ravni, med tem ko pri aktivnostih na regionalni ravni skoraj niso sodelovali.

Občine so aktivne pri promociji svojih aktivnosti ETM. Največ občin je promocijo izvajalo preko občinske spletne strani, občinskih družbenih omrežij ter s plakati ETM. Veliko jih je aktivnosti oglaševalo tudi v občinskem časopisu oziroma glasilu ali na lokalni radijski postaji, prav tako so se

mnoge občine pri oglaševanju obrnile na druge organizacije v občini, ter oglaševale preko njihovih spletnih strani oziroma družbenih omrežij.

Občine iz ankete (74) so za ETM 2024 namenile od 0 do 50.000 eur, v povprečju pa 9.682,80 eur iz različnih virov. Povprečje močno zvišuje majhen delež občin, ki so za ETM namenile več deset tisoč evrov. Skoraj tretjina občin je za ETM namenila do 2.500 eur, približno četrtnina pa med 10.000 in 12.000 eur.

Povprečna količina sredstev, ki jih občine namenjajo izvedbi ETM, sicer v zadnjih letih postopoma narašča – leta 2017 je bila 2.600 EUR, leta 2018 4.300 EUR, leta 2019 3.400 EUR, leta 2020 4.450 EUR, v letu 2021 6.950 EUR, leta 2022 7.126 EUR, leta 2023 7.500 EUR (pri čemer sta izvzeti občini z najvišjimi sredstvi; 26.000 in 70.000 EUR) in leta 2024, kot že zapisano, 9.680 eur.

Na razpis za nagrado ETM na evropski ravni se je glede na odgovore v anketi prijavilo sedem občin. Te občine so: Mestna občina Celje, Mestna občina Kranj, Občina Solčava, Občina Preddvor, Občina Razkrižje, Občina Medvode, Občina Trzin.

Komentarji in priporočila za ETM 2025

Občine so v veliki večini zadovoljne s podporo in delom nacionalne ravni, oziroma nacionalne koordinatorke. Več podpore si želijo predvsem na področju aktivnosti na regionalni ravni. Nekaj občin si želi podporo pri idejah za aktivnosti v manjših, podeželskih ali turističnih občinah. Nekatere občine si želijo podporo državne ravni pri vplivanju na vodstvo občine, ki lokalnih koordinatorjev ne podpira dovolj. Želijo si tudi podporo pri komunikaciji z DRSI. Dve občini, oziroma njihov izvajalec aktivnosti v obeh občinah, pa sta pripravili podroben predlog za aktivnosti ETM v prihodnje (Postojna in Mengeš – vidno v prilogi 7). Več občin ima še želje glede razpisa ETM – želijo si predvsem več časa za pripravo prijave, saj je v do sedaj kratkem roku težko koordinirati aktivnosti z več sodelujočimi deležniki. Izpostavljajo tudi vreme, ki lahko vpliva na (ne)izvedbo aktivnosti, na katere so vezana sredstva iz razpisa.

Izbor najbolj aktivnih občin in obrazložitev zmagovalk sta zajeta v naslednjem poglavju.

Strokovne ekskurzije

Pripravljeni so bili predlogi za destinacije strokovnih ekskurzij za ogled dobrih praks in učinkovitih ukrepov s področja ukrepov celostnega prometnega načrtovanja. Izbrane so bile štiri bližnje destinacije, dosegljive z avtobusom, ki ponujajo širši nabor za ogled zanimivih vsebin (nabor podan pri vsakem mestu). Podani so bili tudi kontakti za podporo pri nadaljnji pripravi podrobnejšega programa.

Predlogi destinacij so naslednji: Dunaj, Salzburg, Bolzano in regija Južna Tirolska ter Padova in Parma.

Vsebinski predlogi so podani v **prilogi** ETM2024_8b_*

Ključna priporočila za ETM 2025

Splošno

- Občine so v veliki večini zadovoljne s podporo in delom nacionalne ravni, oziroma nacionalne koordinatorke.
- Pobuda za vidnejšo nacionalno kampanjo vsaj v času ETM (še raje pa daljši čas), ki bi bila prisotna v nacionalnih medijih (predvsem TV).
- Pobuda, da se povežejo aktivnosti ETM in tedna športa, ki mu sledi – vendar je tu potrebno paziti, da osredotočenost vsebinsko in v smislu aktivnosti ostane na področju dnevne mobilnosti.
- Dve občini, oziroma njihov izvajalec aktivnosti v obeh občinah, pa sta pripravili podroben predlog za aktivnosti ETM v prihodnje (Postojna in Mengeš – vidno **v prilogi »ETM2024_8_Anketa_Izvoz vseh 74 popolnih vprsalnikov«**).
- Pobuda, da se naslednje zaključno srečanje izvede v manjši občini oz. manjšem kraju.
- Pobuda, da se na naslednje srečanje na eno od razprav povabi predstavnik DUJPP, saj je izzivov z JPP veliko.
- Pri organizaciji dela oz. razprav po skupinah bi bila dobrodošla prilagodljivost, da se poskrbi, da skupine nimajo preveč udeležencev, da lahko vsak izrazi svoje mnenje.
- Več podpore na področju aktivnosti na regionalni ravni.
- Več podpore in predlogov za izvajanje aktivnosti na podeželju in v manjših naseljih.
- Ponekod še vedno potreba po vplivanju državne ravni na vodstvo občine, ki lokalnih koordinatorjev ne podpira dovolj ter tudi podpora pri komunikaciji z DRSI.
- Glede razpisa ETM si občine želijo predvsem več časa za pripravo prijave. Izpostavljajo tudi vreme, ki lahko vpliva na (ne)izvedbo aktivnosti, na katere so vezana sredstva iz razpisa.

Izvajanje začasnih zapor

- Na zapore površin za motorni promet se prebivalci večinoma privajajo postopoma. Občine z daljšo tradicijo izvajanja zapor so imele v letošnjem letu boljše izkušnje kot druge občine.
- Komunikacija je zelo pomemben (oziroma najpomembnejši) element.
- Prebivalcem in obiskovalcem je zaporo lažje približati, če se na območju ves čas odvija program.

Aktivna mobilnost otrok

- Glavni motivatorji so učitelji in vzgojitelji, je pa vse večja težava pridobivanje prostovoljcev.
- Pobuda, da MOPE poda pobudo na Ministrstvo za šolstvo, da se zagotovi določen dodatek k plači učiteljem (npr. 0,20 dodatek za Pešbus in 0,30 dodatek za Bicivlak), saj je prostovoljstvo v upadu, učitelji pa so preobremenjeni z drugimi dejavnostmi. Neke vrste kilometrina.
- Več občin je spremljalo učinke aktivnosti – s števci, z beleženjem na kartončke in v aplikacije, z anketami; na podatke so pogosto vezali tudi nagrajevanje najbolj aktivnih sodelujočih.
- Marsikje Pešbus izvajajo že celo leto.
- Pogosti dogovori s šolskimi avtobusi, da ustavijo vse do 2 km stran od šole, zadnji del šolarje spremljajo učitelji. Ponekod šolski avtobus začasno celo ukinejo. S takšnim ukrepom se prihrani tudi nekaj sredstev, ki se jih lahko nameni ukrepom za izboljšanje pogojev za hojo in kolesarjenje ali za druge aktivnosti.
- Večkrat je bila omenjena uvedba plačljivega parkiranja v okolici šol in vrtcev. Splošne podpore ukrep še nima, je pa zanj vse več razumevanja, prav tako se že pojavlja razumevanje za potencialno porabo sredstev iz parkirnin za ukrepe trajnostne mobilnosti, za vzpodbude učiteljem, za nagrade otrokom in podobno.

9. Priznanja udeležencem ETM

Priznanja občinam

Izgled priznanj je bil v letošnjem letu osvežen, pripravljeno pa je bilo tudi ločeno priznanje (za izvajalce posamezne aktivnosti), ki se lahko v prihodnjih letih uporabi oziroma prilagodi v okviru izvajanja ETM Mobilnostnih akcij.

Priznanja najbolj aktivnim občinam so bila razdeljena na zaključnem dogodku v Velenju, kjer so priznanja za sodelovanje v ETM prejele tudi prisotne občine. Za občine, ki se dogodka niso udeležile, so del priznanj prevzeli prisotni regionalni koordinatorji, preostala priznanja pa so bila občinam poslana po pošti.

Vsa priznanja so dodana **v prilogah** z imeni ETM2024_9a_*

Priznanje za sodelovanje v ETM in za najbolj aktivne občine:



Izbor najbolj aktivnih občin

Prenovljen je bil sistem izbire najbolj aktivnih občin, ki je opisan **v prilogi** z imenom ETM2024_9b_sistem izbora.

Za leto 2024 so bile kot najbolj aktivne prepoznane občine Solčava (med manjšimi), Ig (med srednje velikimi) in Celje (med večjimi). Obrazložitev izbora je podana **v prilogi** z imenom ETM2024_9c_utemeljitev zmagovalk.

10. Odziv kampanje v medijih

V dogovoru z naročnikom se »klipping« pridobi s strani PR službe MOPE.

Pridobljena so bila poročila za celoten mesec september 2024, v katerem je bilo zabeleženih 935 objav in 1.2 milijona odzivov, večinoma na spletnih mestih (67 %) in Facebooku (24 %). ETM je bil največkrat omenjen na treh spletnih mestih, to so mojaobcina.si, gorenjskiglas.si in svet24.si.

Poročila omenjenih medijskih objav so dodana **v mapi s prilogami** ETM2024_10_klipping.

Izsek klipinga:

